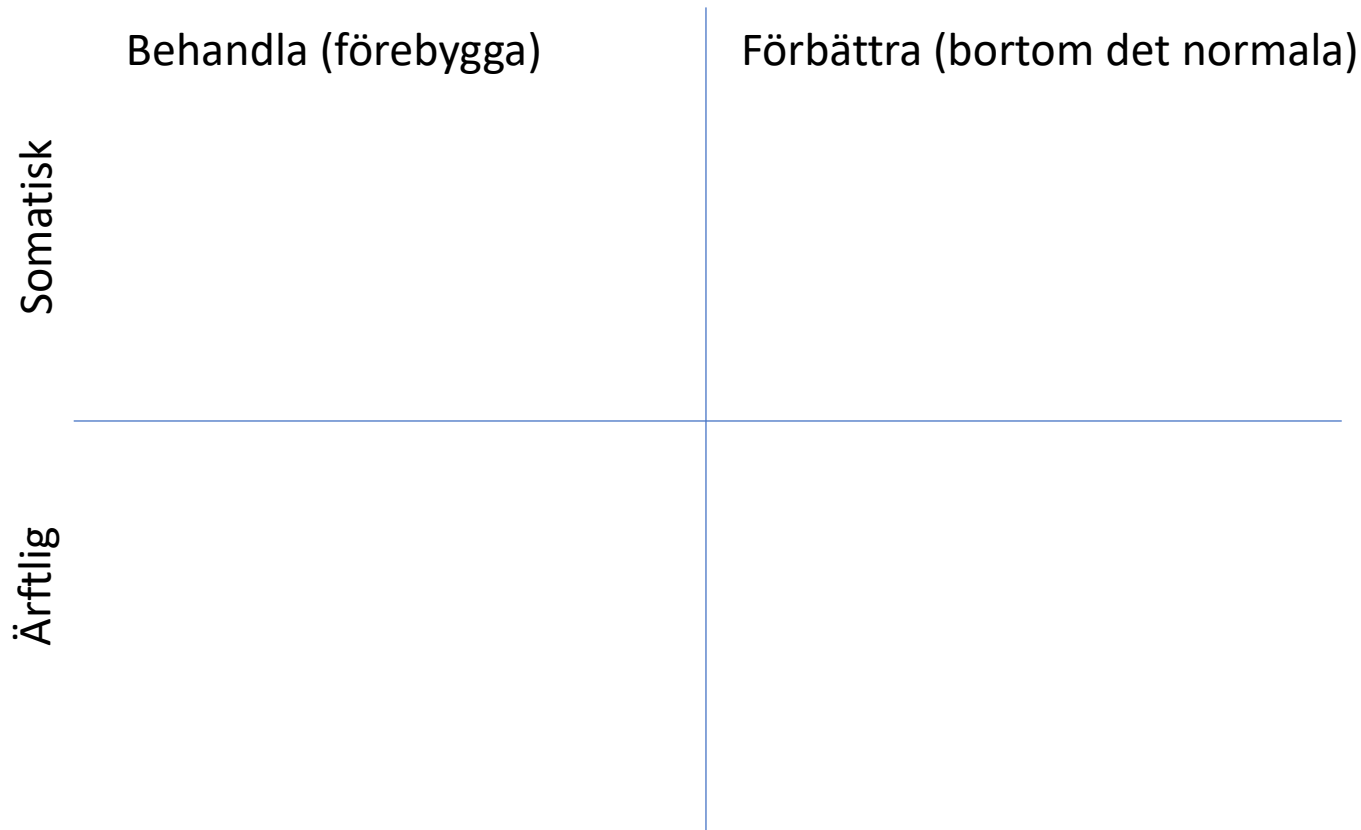

Genredigering på människa

**Etiska aspekter och problem identifierade i Smers
pågående arbete**

”Traditionell” uppdelning

Behandla/förebygga - förbättra

Problem med uppdelningen:

Logiskt ohållbar: Förbättring (bortom det normala) kan bota och förebygga

- T ex genvarianter som skyddar mot infektion eller minskar skadliga blodfetter

Etiskt ohållbar (?): Vi använder andra metoder för att förbättra bortom det normala i förebyggande syfte

- T ex vaccination

Praktiskt ohållbar: Behandlingar som utvecklas för att bota eller förebygga kan användas för att förbättra.

Smers analys

Somatisk genredigering

- Medicinska syften
- Icke medicinska syften

Ärftlig genredigering

- Vid risk för allvarlig sjukdom
- Vid genetisk infertilitet
- För att åstadkomma genetiska förbättringar

Somatisk genredigering – medicinska syften

- Stor potential att bota och förebygga sjukdom och lidande
- Medicinska risker
- Ojämlig tillgång
- Press på individer att använda tekniken
- Ökad marginalisering av de som inte kan hjälpas
- Minskad vilja att stödja sjuka och funktionsnedsatta när genetisk sjukdom blir ett "val"
- Stigmatisering av genetiskt "avvikande", "solutionism"

Somatisk genredigering – icke-medicinska syften

- Individ: bättre förutsättningar att nå olika livsmål
- Samhälle: främja prosociala beteenden, produktivitet, motverka antisociala beteenden
- Medicinska risker
- Ojämlighet, genetiska klassklyftor
- Genetisk reduktionism, andra faktorer bakom skillnader mellan olika människor förbises
- Normförskjutningar, minskad tolerans mot det "icke-perfekta" (om det uppfattas som ett "val")

Ärftlig genredigering vid risk för allvarlig sjukdom

- Medicinska risker (även framtida generationer)
- I de flesta (men inte alla) fall finns alternativa metoder som (för närvarande) är mindre riskfyllda. Metoden kan inte generellt motiveras utifrån barnets bästa
- För vissa blivande föräldrar en möjlighet de idag saknar att bli genetiska föräldrar utan att deras barn blir allvarligt sjuka
- Press att använda tekniken
- Ökad marginalisering, minskad solidaritet med barn vars föräldrar inte kan eller vill använda tekniken
- "Expressivistargumentet"
- Genetisk solutionism → eugeniska strömningar

Ärftlig genredigering vid genetisk infertilitet

- För vissa blivande föräldrar en möjlighet att bli genetiska föräldrar.
- Medicinska risker (mindre riskfyllda alternativ finns)
- Syftet är inte att barnet ska få en viss genotyp → Mindre risk för stigmatisering (?)

Ärftlig genredigering för att åstadkomma genetiska förbättringar

- Kan ge det barn som föds bättre livschanser än andra reproduktiva alternativ. Skulle kunna motiveras av barnets bästa
  - Medicinska risker
- Ökad reproduktiv autonomi
  - Press att använda tekniken
- Barnets självbestämmande (?)
- Människovärde

Ärftlig genredigering för att åstadkomma genetiska förbättringar

- Jämlikhet: genetiska klassklyftor
- Minskad solidaritet med de som inte uppfyller samhälleliga normer om detta uppfattas som en följd av föräldrars val
- Genetisk reduktionism
- Stigmatisering av de som saknar de som saknar egenskaper som anses värdefulla i samhället → eugeniska strömningar
- Om man tycker att vissa förbättringar är problematiska men andra inte uppstår frågan om gränsdragning

